

Εργασία χωρίς βία και παρενόχληση ν. 4808/21

Οδηγός του ΣΕΒ για τις Επιχειρήσεις

Ομάδα Εργασίας για τη Διαφορετικότητα,
τη Συμπερίληψη και την Ισότητα

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΒΣΕ– ΣΕΒ

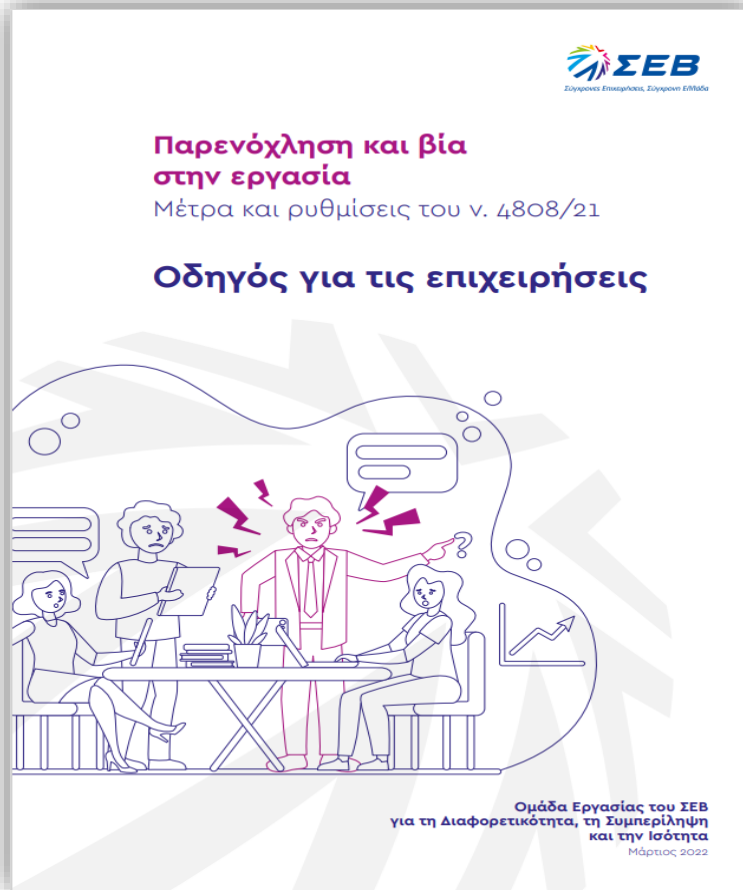
19 Δεκεμβρίου 2022

Γ. Σιδηρόπουλος

Το ζήτημα της παρενόχλησης και της βίας στην εργασία

- Η αποτελεσματική πρόληψη και καταπολέμηση συμπεριφορών παρενόχλησης και βίας στην εργασία προάγει ευρύτερους κοινωνικούς στόχους και ενισχύει την παραγωγική λειτουργία της επιχείρησης
- Από τα πλέον απαιτητικά θέματα της σύγχρονης διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού που όμως έχει απασχολήσει τις επιχειρήσεις εδώ και δεκαετίες
- Σύνθετο στην διαχείριση του ζήτημα που απαιτεί λεπτούς, αλλά και αποφασιστικούς χειρισμούς από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς
- Πολύτιμη η συμβολή του ν. 4808/2021 στην προσπάθεια ολοκληρωμένης νομοθετικής αντιμετώπισης του ζητήματος
- Ο «Οδηγός για τις Επιχειρήσεις» στοχεύει στην αποσαφήνιση των σημαντικότερων πτυχών του νόμου και συνοδεύεται από συνοπτικό κείμενο υπό μορφή ερωτήσεων - απαντήσεων

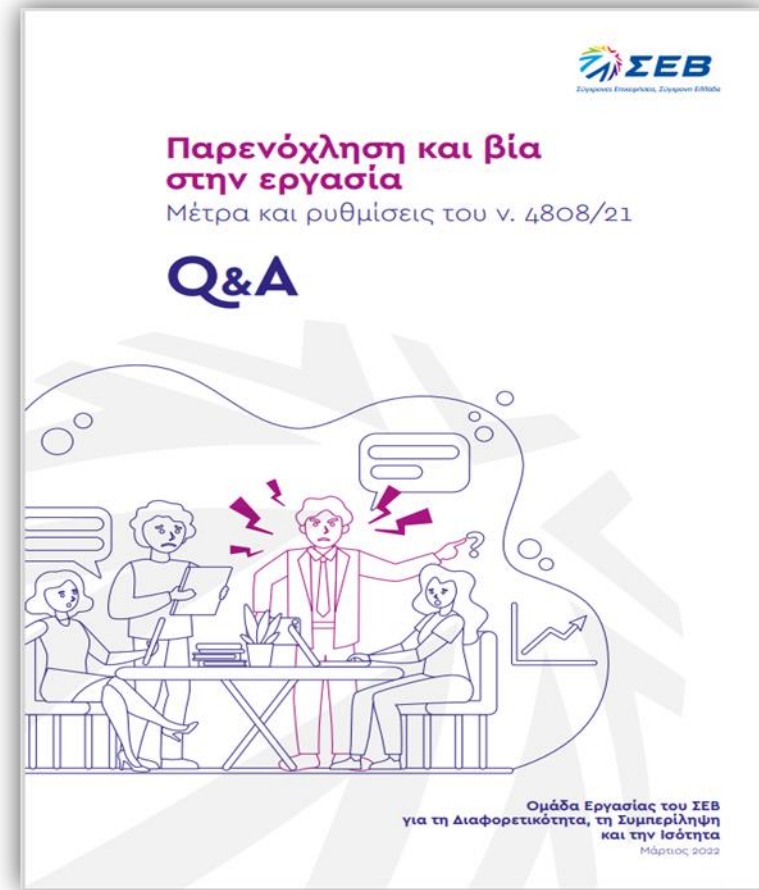
Οδηγός για τις Επιχειρήσεις

Αποσαφήνιση των σημαντικότερων πτυχών του ν. 4808/2021

Απευθύνεται σε εργοδότες, διευθυντικά στελέχη και στελέχη τμημάτων ανθρώπινου δυναμικού

Συμπληρωματικά
με τον Οδηγό...

Σύνοψη του Οδηγού υπό τη μορφή Ερωτήσεων-Απαντήσεων (Q&A)
Υποστηρικτικό για ενημέρωση των εργαζομένων

Περιεχόμενα του Οδηγού

01

Βασικές έννοιες και θεσμικό πλαίσιο

02

Πεδίο εφαρμογής και γενικές υποχρεώσεις εργοδοτών

03

Κατάρτιση πολιτικών εντός της επιχείρησης, διαδικασίες και εκπαίδευση εργαζομένων

04

Δικαιώματα θιγόμενων και υποχρεώσεις εργοδοτών σε περιστατικά βίας και παρενόχλησης

05

Διαδικασία επίλυσης διαφορών λόγω βίας και παρενόχλησης ενώπιον του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και επιβολή διοικητικών κυρώσεων

01 Βασικές έννοιες και θεσμικό πλαίσιο

Μορφές εκδήλωσης και ενδεικτικά παραδείγματα συμπεριφοράς βίας και παρενόχλησης

Σωματική

- Ανεπιθύμητο άγγιγμα
- Ανεπιθύμητη σωματική επαφή
- Ανεπιθύμητος ασπασμός
- Ανεπιθύμητος εναγκαλισμός

Λεκτική

- Προσβλητικές, αδιάκριτες ερωτήσεις για την προσωπική ζωή του ατόμου
- Σεξουαλικά αδέξια και προσβλητικά σχόλια/αστεία
- Ανάρμοστες προτάσεις για ραντεβού

Μη λεκτική

- Επίδειξη ανάρμοστου οπτικού υλικού, σεξουαλικού περιεχομένου ή χαρακτήρα
- Ανάρμοστο, επίμονο και αδιάκριτο κοίταγμα με σεξουαλικά υπονοούμενη διάθεση
- Άσεμνες χειρονομίες

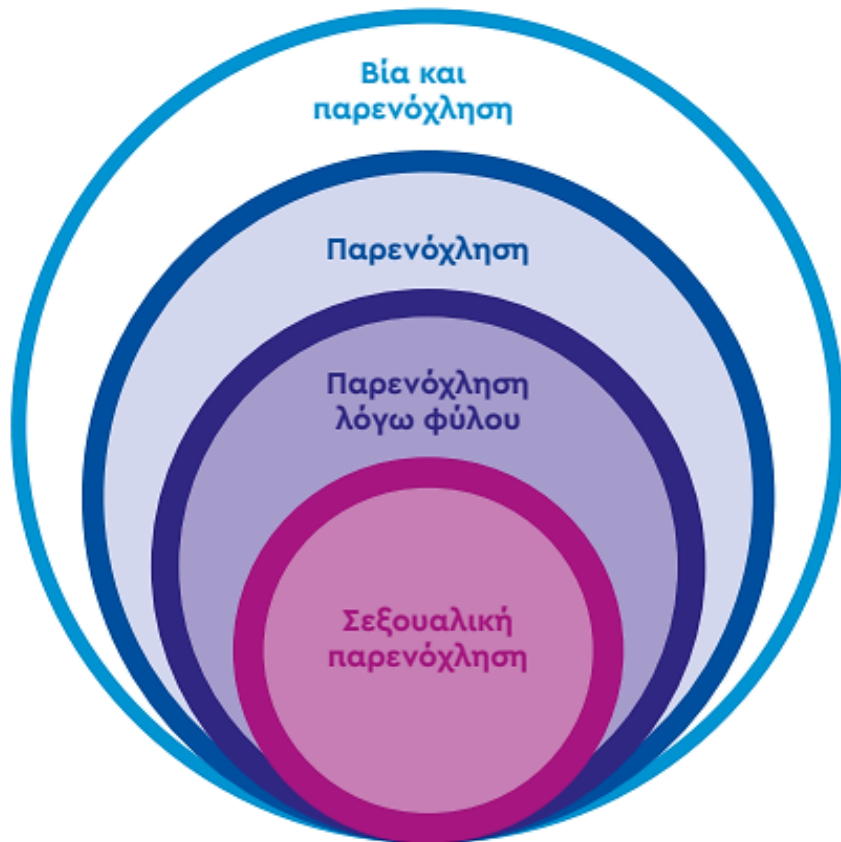

Στον κυβερνοχώρο

- Προσβλητικές και ανάρμοστες προτάσεις σε ιστοσελίδες και εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης
- Αποστολή email με προσβλητικό, σεξουαλικού χαρακτήρα, περιεχόμενο

01 Βασικές έννοιες και θεσμικό πλαίσιο

Σχηματική απεικόνιση της σχέσης μεταξύ των όρων
«Βία και παρενόχληση», «Παρενόχληση»,
«Παρενόχληση λόγω φύλου», «Σεξουαλική
παρενόχληση»

Περιλαμβάνει μορφές συμπεριφοράς, πράξεις, πρακτικές ή απειλές, που αποσκοπούν, οδηγούν ή ενδέχεται να οδηγήσουν σε σωματική, ψυχολογική, σεξουαλική ή οικονομική βλάβη. Εκδηλώνονται είτε μεμονωμένα είτε κατ' επανάληψη.

Περιλαμβάνει οποιαδήποτε μορφή ανεπιθύμητης λεκτικής, ψυχολογικής ή σωματικής συμπεριφοράς σεξουαλικού χαρακτήρα, με αποτέλεσμα την προσβολή της προσωπικότητας ενός προσώπου, ιδίως με τη δημιουργία εκφοβιστικού, εχθρικού, εξευτελιστικού, ταπεινωτικού ή επιθετικού περιβάλλοντος γύρω από αυτό.

01 Βασικές έννοιες και θεσμικό πλαίσιο

Πότε μια συμπεριφορά βίας και παρενόχλησης θεωρείται ότι λαμβάνει χώρα *κατά την εργασία*

Στον **χώρο εργασίας**, συμπεριλαμβανομένων των χώρων στους οποίους οι εργαζόμενες/οι κάνουν διάλειμμα και των χώρων ατομικής φροντίδας

Κατά τις **μετακινήσεις** από και προς την εργασία, συμπεριλαμβανομένων των επαγγελματικών ταξιδιών καθώς και μετακινήσεων προς κοινωνικές εκδηλώσεις που διοργανώνει η επιχείρηση

Κατά τις **επικοινωνίες** που σχετίζονται με την εργασία, περιλαμβανομένων εκείνων που πραγματοποιούνται μέσω ΤΠΕ

Μια βασική πρόβλεψη του Ν. 4808/2021: Απαγόρευση επί της αρχής κάθε μορφής βίας και παρενόχλησης που εκδηλώνεται είτε κατά τη **διάρκεια** της εργασίας, είτε **συνδέεται** με αυτήν, είτε **προκύπτει** από αυτήν.

Κατηγορίες προσώπων που εμπίπτουν στις διατάξεις για τη βία και παρενόχληση στην εργασία

- **Εργαζόμενες/οι και απασχολούμενες/οι** στον ιδιωτικό τομέα, ανεξάρτητα από το συμβατικό τους καθεστώς, αυτοαπασχολούμενες/οι & μέσω τρίτων
- Άτομα που παρακολουθούν **κατάρτιση**, συμπεριλαμβανομένων των ασκούμενων και των μαθητευόμενων
- **Εθελόντριες/εθελοντές**
- Εργαζόμενες/οι των οποίων η **σχέση εργασίας** με την επιχείρηση στην οποία έλαβε χώρα το περιστατικό **έχει λήξει**
- Άτομα που προσέρχονται στην επιχείρηση προς **αναζήτηση εργασίας**

Γενικές υποχρεώσεις εργοδοτών

Νέες γενικές υποχρεώσεις εργοδοτών, οι οποίες δεσμεύουν όλες τις επιχειρήσεις ανεξάρτητα από τον αριθμό των ατόμων που απασχολούν

1. Παραλαβή, διερεύνηση και διαχείριση κάθε καταγγελίας με μηδενική ανοχή στη βία και με εφαρμογή των κατάλληλων διαδικασιών
2. Αποχή από κάθε ενέργεια που παρεμποδίζει την παραλαβή, διερεύνηση και διαχείριση καταγγελιών
3. Παροχή **συνδρομής** και **πρόσβασης** σε κάθε **αρμόδια δημόσια, διοικητική ή δικαστική αρχή** που διερευνά σχετικές καταγγελίες
4. Παροχή στα εργαζόμενα άτομα **κάθε αναγκαίας πληροφορίας** σχετικά με τους **πιθανούς κινδύνους βίας και παρενόχλησης** και τα **δικαιώματα και υποχρεώσεις** που απορρέουν από τον ν. 4808/2021
5. **Ενημέρωση** σε **προσβάσιμο** και **εμφανές** σημείο κάθε αναγκαίας πληροφορίας για τις **διαδικασίες** διαχείρισης καταγγελιών **εντός της επιχείρησης**, καθώς και των **στοιχείων επικοινωνίας** των αρμόδιων διοικητικών και δικαστικών αρχών

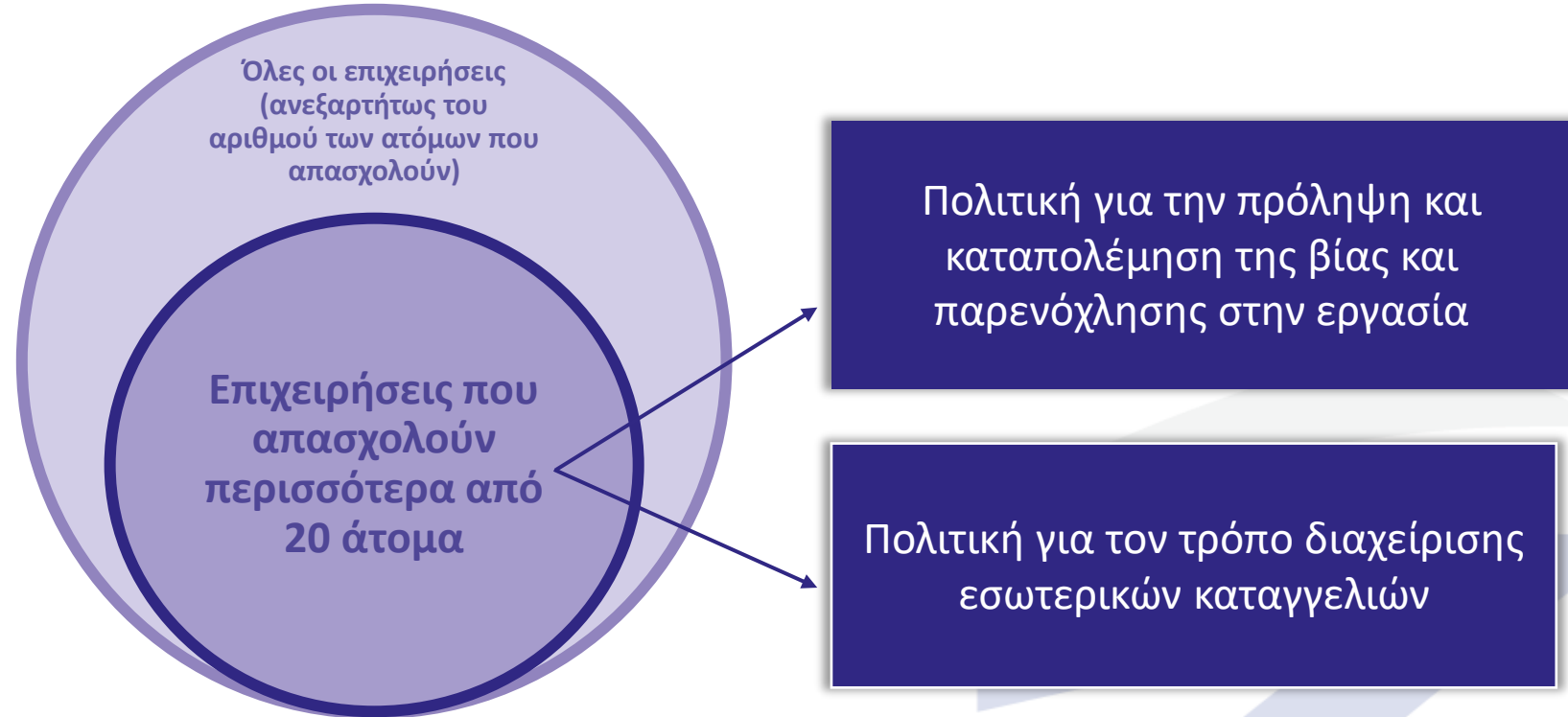
Γενικές υποχρεώσεις εργοδοτών

Συμπλήρωση υφιστάμενων γενικών υποχρεώσεων των εργοδοτών βάσει του ν. 3850/2010

1. Στην υποχρέωση για παροχή ενημέρωσης σχετικά με τους κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία στην επιχείρηση, προστίθενται οι **κίνδυνοι βίας και παρενόχλησης** καθώς και τα **μέτρα για την καταπολέμησή τους**
2. Στη γενική υποχρέωση περί κατάρτισης προγράμματος προληπτικής δράσης και βελτίωσης των συνθηκών εργασίας, προστίθενται οι **ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι**, καθώς και η αξιολόγηση αυτών, ενώ προβλέπεται και η **λήψη μέτρων** για την **πρόληψη, έλεγχο** και **περιορισμό** τους
3. Εμπλουτίζονται οι **αρμοδιότητες** του **ιατρού εργασίας**, προκειμένου να συμπεριληφθεί η διάσταση της βίας και παρενόχλησης στον χώρο εργασίας

03 Κατάρτιση πολιτικών εντός της επιχείρησης, διαδικασίες και εκπαίδευση εργαζομένων

Οι επιχειρήσεις που απασχολούν **περισσότερα από είκοσι (20) άτομα** οφείλουν να υιοθετήσουν δύο **αυτοτελείς** πολιτικές

04 Δικαιώματα θιγόμενων και υποχρεώσεις εργοδοτών σε περιστατικά βίας και παρενόχλησης

Δικαιώματα θιγόμενων προσώπων

- **Καταγγελία** του περιστατικού **εντός της επιχείρησης** (> 20 άτομα)
- Προσφυγή στο **ΣΕΠΕ**
- Προσφυγή στον **Συνήγορο του Πολίτη**
- **Αποχώρηση από τον εργασιακό χώρο** κατόπιν έγγραφης ενημέρωσης για εύλογο χρονικό διάστημα, χωρίς στέρση μισθού ή άλλη δυσμενή επίπτωση
- Διεκδίκηση **αποζημίωσης**

Υποχρεώσεις εργοδοτών

- **Απαγόρευση αντιποίνων**
- Λήψη των **κατάλληλων μέτρων** σε βάρος του καταγγελλόμενου προσώπου (που δεν είναι ο ίδιος ο εργοδότης)
- **Διερεύνηση** της καταγγελίας με τον προσήκοντα τρόπο
- **Διευκόλυνση** διερεύνησης της καταγγελίας από τις **αρμόδιες αρχές**

Αντιστροφή του βάρους της απόδειξης

Όταν ένα πρόσωπο που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4808/21 ισχυρίζεται ότι έχει υπάρξει αποδέκτης συμπεριφοράς βίας και παρενόχλησης στην εργασία και επικαλείται γεγονότα ή στοιχεία από τα οποία **πιθανολογείται** ότι εκδηλώθηκε τέτοια συμπεριφορά, τότε είναι ο/η **καταγγελλόμενος /η** εκείνος /η που **οφείλει να αποδείξει** ότι **δεν εκδήλωσε** τέτοια συμπεριφορά

05 Διαδικασία επίλυσης διαφορών ενώπιον του ΣΕΠΕ και επιβολή διοικητικών κυρώσεων

- Το **ΣΕΠΕ** καθίσταται **αρμόδιο όργανο** για την επίλυση διαφορών λόγω βίας και παρενόχλησης
- Κάθε καταγγελία που υποβάλλεται ενώπιον του ΣΕΠΕ πρέπει να είναι **επώνυμη, έγγραφη** και **συγκεκριμένη**
- Δυνατότητα του ΣΕΠΕ για επιβολή **διοικητικών κυρώσεων** ή ακόμη και **μηνυτήριας αναφοράς** σε βάρος του εργοδότη
- Το ΣΕΠΕ διερευνά εάν ο εργοδότης τηρεί τη γενική αρχή περί απαγόρευσης βίας και παρενόχλησης, καθώς και τις γενικές και ειδικές υποχρεώσεις που προβλέπει ο ν. 4808/2021

Ευχαριστώ